

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, ligningsloven og forskellige andre love (Præcisering af retten til ydelser under kortvarige udlandsophold, afskaffelse af skærpet rådighedssanktion for aktivitetsparate m.v.)

12. november 2024

J.nr. 2024 - 561

Ydelser
Birgitte Buchwald Jørgensen

Indledning

Lovforslaget har været i høring i perioden fra den 27. september 2024 til den 25. oktober 2024 (28 dage).

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, ATP, BDO Danmark, Børnerådet, Børns Vilkår, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg, CABI, Dansk Handicap Forbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Finanstilsynet, Forhandlingsfællesskabet, Frivilligrådet, FSR – danske revisorer, HK Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kommunale Velfærdschefer, Kommunernes Landsforening (KL), Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), LAFS – Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen af nuværende og tidligere Psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen for Førtidspensionister, Mødrehjælpen, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed, SAND – De hjemløses landsorganisation og Ældresagen.

Der er modtaget høringssvar fra følgende myndigheder og organisationer m.v.:

6-bynetværket, Ankestyrelsen, Danske Regioner, Finanstilsynet, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Forhandlingsfællesskabet, KL, KRIFA, Kommunale Velfærdschefer, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet og Rådet for Socialt Udsatte.

Følgende har meldt tilbage, at de ikke har bemærkninger til lovforslagets indhold:

Ankestyrelsen, Danske Regioner, Finanstilsynet, Forhandlingsfællesskabet, Rigsrevisionen og Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet.

De følgende afsnit er en oversigt over hovedindholdet af de modtagne høringsvar samt Beskæftigelsesministeriets bemærkninger hertil.

For en gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til de vedlagte høringsvar.

Under hvert punkt angives bemærkninger samt Beskæftigelsesministeriets kommentarer hertil. Bemærkninger er samlet, når to eller flere organisationer har afgivet samme eller lignende bemærkninger. Hvis høringsvarene har givet anledning til ændringer eller præciseringer i lovforslaget, så er det nævnt under de respektive bemærkninger og kommentarer.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Præcisering af retten til ydelser under kortvarige udlandsophold

FH, Kommunale Velfærdschefer og Rådet for Socialt Udsatte støtter, at § 5 i lov om aktiv socialpolitik om udlandsophold præciseres, så det sikres, at reglerne er i overensstemmelse med EU-rettens regler om fri bevægelighed. Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at forslaget styrker retssikkerheden for landets mest socialt udsatte mennesker og letter kommunernes arbejde med at administrere reglerne mere korrekt og effektivt.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet noterer sig, at der er støtte til forslaget om at præcisere reglerne om kortvarige udlandsophold.

2. Afskaffelse af skærpet rådighedssanktion for aktivitetsparate

KL, FH, KRIFA og Rådet for Socialt Udsatte støtter afskaffelsen af skærpet rådighedssanktion for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i lov om aktiv socialpolitik. Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at forslaget styrker retssikkerheden for landets mest socialt udsatte mennesker og letter kommunernes arbejde med at administrere reglerne mere korrekt og effektivt. KL bemærker, at forslaget er et godt første skridt i retning af at forenkle reglerne på sanktionsområdet. FH foreslår, at den skærpede rådighedssanktion afskaffes helt – både for aktivitetsparate og jobparate kontanthjælpsmodtagere.

6-bynetværket, KL og Kommunale Velfærdschefer efterspørger, at der samtidig med afskaffelsen af den skærpede rådighedssanktion for aktivitetsparate borgere indsættes en hjemmel til, at kommunerne kan bringe hjælpen til ophør (en såkaldt lukke-bestemmelse) for de borgere, som ikke modtager ydelse på grund af en igangværende løbende sanktion. 6-bynetværket, KL og Kommunale Velfærdschefer finder, at fraværet af en lukke-bestemmelse vil lede til situationer, hvor en aktivitetsparat borgers passive sag ikke vil kunne lukkes, selvom borgeren ikke modtager ydelse, samt at der kan være en afledt risiko for forskellig praksis i kommunerne for, hvornår en sag kan lukkes. KL og 6-bynetværket bemærker, at det vil medføre øget administration i kommunerne, når et øget antal passive sager vil skulle holdes åbne.

KL foreslår desuden, at der indsættes en overgangsbestemmelse i lovforslaget, som præciserer, hvad der gælder, når en aktivitetsparat person har fået en skærpet rådighedssanktion før lovens ikrafttræden.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet henviser til, at kommunerne efter Ankestyrelsens praksis kan træffe afgørelse om ophør af hjælpen, når en borger i en hel kalendermåned ikke har modtaget hjælp, fx som følge af indtægter, udlandsophold m.v. Der er derfor allerede i dag en administrativ mulighed for at lukke sager for aktivitetsparate.

Det bemærkes endvidere, at aktivitetsparate borgere fortsat vil kunne blive sanktioneret efter de øvrige sanktionsregler med fradrag i eller nedsættelse af ydelsen, hver gang borgeren uden rimelig grund ikke opfylder rådighedsforpligtelsen. Det indebærer bl.a., at i de tilfælde, hvor en borger uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale i jobcenteret, så skal hjælpen ophøre, indtil borgeren genopretter kontakten til jobcenteret.

Kommunerne har herudover pligt til løbende at foretage opfølgning på sager for at sikre sig, at betingelserne for hjælp er opfyldt, herunder om borgeren fortsat er berettiget til hjælp.

Beskæftigelsesministeriet er enige i forslaget fra KL om behovet for en overgangsbestemmelse. Der er derfor indsat en overgangsbestemmelse i lovforslaget, der præciserer, at for aktivitetsparate borgere, der har fået en afgørelse om skærpet rådighedssanktion før lovens ikrafttræden, vil en igangværende sanktion bortfalde fra tidspunktet for lovens ikrafttræden. Kommunerne skal give meddelelse til de pågældende borgere om, at de fra tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke længere vil være omfattet af den skærpede rådighedssanktion.

Beskæftigelsesministeriet bemærker i øvrigt, at der løbende vil blive fulgt op på eventuelle konsekvenser som følge af afskaffelsen af den skærpede rådighedssanktion for aktivitetsparate, og at eventuelle yderligere justeringer af sanktionsreglerne indgår opfølgningen på anbefalingerne fra Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats.

3. Ændring af fradragstidspunktet for tilbagebetalingspligtige ydelser udbetalt efter lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

Kommunale Velfærdschefer finder det fornuftigt, at fradragstidspunktet for tilbagebetalingspligtige ydelser rykkes til det tidspunkt, hvor borgeren faktisk tilbagebetaler, og bemærker, at det vil lette kommunernes administration med skattepligtige tilbagebetalingspligtige ydelser, at de alle administreres på samme måde.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet noterer sig støtten til forslaget, herunder tilkendegivelsen om, at forslaget vil lette kommunernes administration med skattepligtige tilbagebetalingspligtige ydelser.